

VERSTOORDE BRUILOFTSVREUGDE?

door G. J. PEELLEN

HIJ HAD ZICH VOORGENOMEN ER VANDAAG nu eens niet over te piekeren.

Al die zorggedachten voor één dag eens op zij te schuiven, en te delen in de algemeene feestvreugde.

En het was hem gelukt tot nogtoe.

Eerst de gezellige, jachtige drukte 's morgens om alles te regelen, zijn telefoontjes met den kok en den bloemist, een laatste order aan de stalhouderij, een vluchtige inspectie van de groote benedensuite, waar de feestmaaltijd gebruikt zou worden.

Het had hem zóó geheel en al in beslag genomen, dat er geen tijd over bleef te denken aan dat andere.

Zoo was het ook gegaan op 't stadhuis en in de kerk.

Hoe blij hij ook was met dit huwelijk van zijn eenige dochter, het had hem toch sterk ontroerd en weemoedig gestemd, toen eenmaal het beslissende oogenblik gekomen was, en hij voelde: nu ben je je dochter kwijt, je hebt haar afgestaan aan dien ander.

Even in de kerk ook was trots boven gekomen, trots op zijn fleurige, slanke meiske, dat daar zoo blij en vol verwachting, tener haast in de nauwsluitende witte zijde, opzag tegen haar forschen, grooten man.

Een knap stel, hij kon er trotsch op zijn, wist hij. Maar toen de dominé, hun huisvriend, die zijn groote liefde voor zijn zonetje in huis kende, in een hartelijk persoonlijk woord zich ook tot hem gericht had, was trots en tevredenheid verdrongen door weemoed en droefheid.

Straks zou zij weggaan uit zijn huis... zich toevertrouwen aan dien ander, een vreemde tenslotte, die zijn plaats innemen zou.

Dit had hem zóó bezig gehouden, dat hij niet meer aan dat éрге, dat hem nu al weken benauwde, had gedacht, tot hij bij 't verlaten der kerk, onder de belangstellenden, die bij den uitgang wachtten om nog 't instappen van bruidspaar en familie te zien, plotseeling ook het oude vrouwtje ontdekt had.

En ze had hem beleefd, en toch vriendelijk vertrouwend toegeknikt; hém!

Dat liet hem niet meer los.

Vervulde zelfs zijn gedachten onder het tafelgebed van den dominé, die mee aanzat.

En bij den vorstelijken maaltijd en de kostbare wijnen, steeds weer zag hij voor zich dat oude menschje, dat hem vol vertrouwen toegeknikt had, en achter haar al die andere „kleine luyden,” die hem hun moeizaam verworven spaarcentjes toevertrouwd hadden.

Hem, den populairen bankdirecteur, meer nog den bemindende ouderling en raadsman.

Hij verstond maar half de verschillende toasten, keek soms verschrikt, als uit een droom ontwakend op, als er een algemeen, vroolijk gelach opklonk. Zijn vrouw had hem al een paar maal zijdelings, bezorgd aangezien.

En ook de andere gasten viel nu zijn afgetrokkenheid en ongewone stilheid op.

Ze legden die verkeerd uit.

Kennend zijn groote liefde voor zijn dochter, dachten ze dat hij piekerde over haar vertrek, straks, naar haar nieuwe woonplaats, zoo ver van hem vandaan. Uit kieschheid vroegen ze hem dus niets, deden of ze zijn verstrooidheid niet bemerkten.

En hij was er hun dankbaar voor.

Hij rekende, telde, wikte en woog.

Hield een pleidooi voor zichzelf: het was zijn schuld toch niet. Hij had geen fraude gepleegd, niet

met het geld der spaarders gespeculeerd. Dat de beleggingen teleurstelden, een misstap bleken, kon hij toch niet helpen. Het was een crisisgevolg. Een risico, dat niet te voorzien geweest was.

Als de bank zijn betalingen moest staken, en dat kon niet lang meer uitblijven, was hoogstens nog een kwestie van weken, zeker, dan was dat droevig, en betreurenswaardig, maar hij kon dat toch ook niet voorkomen. Hij hoefde als directeur toch niet de tekorten aan te zuiveren, al was zijn vermogen gegroeid, al had hij steeds een hoog salaris genoten, al was hij met zijn particuliere beleggingen gelukkiger geweest.

Maar toch...

Was hij niet wat slordig geweest? Had hij niet te lichtvaardig credieten verstrekt, zonder voldoende waarborg? En had hij niet teveel bijbaantjes op zich genomen, commissariaten en bestuursfuncties, die hem te veel werk en tijd kostten, die eigenlijk aan de bank ontnomen waren?

En weer rekende hij: als hij zijn eigen vermogen en dat van zijn vrouw eens...

Onzin! drong een stem in hem. Een bodemlooze put in dezen tijd.

Maar opeens zag hij weer dat vrouwtje bij de kerkdeur.

Nog geen half jaar geleden had hij haar overgehaald haar spaarcentjes, een kleine drieduizend gulden, van haar bank af te nemen, en bij hem te plaatsen.

„Kom, kom, vrouw Gerritsen,” had hij gezegd, „je hóórt niet bij een neutrale bank. Kom bij ons, je steunt er je „broeders” mee. En dat is toch veiliger ook.” En 't vrouwtje dat hem mócht, om zijn huisbezoek bij haar, vorigen winter als ouderling, was gezwicht.

Was dat toen wel eerlijk geweest?

Zeker, ieder bedrag was toen al noodig geweest en welkom, bij zijn bank.

Maar had hij toen al niet gevreesd, en geweten dat het mis zou gaan?

En hoe moest dat nu over eenige weken gaan met dat vrouwtje, dat van de rente van dat kapitaaltje mét de drie gulden ouderdomsrente in de week net rond kon komen?

„Tja, dat was zielig, maar hij kon er toch ook niets aan doen,” probeerde hij zichzelf gerust te stellen.

Kon hij dat niet?

Hij, die hier de gastheer was bij een bijna vorstelijk diner. Hij, die zijn dochter als bruidsgeschenk een villa gegeven had van een kwart ton?

En dat vrouwtje had op hem vertrouwd, omdat hij Christen was, ouderling; zij, en zoovele andere spaarders.

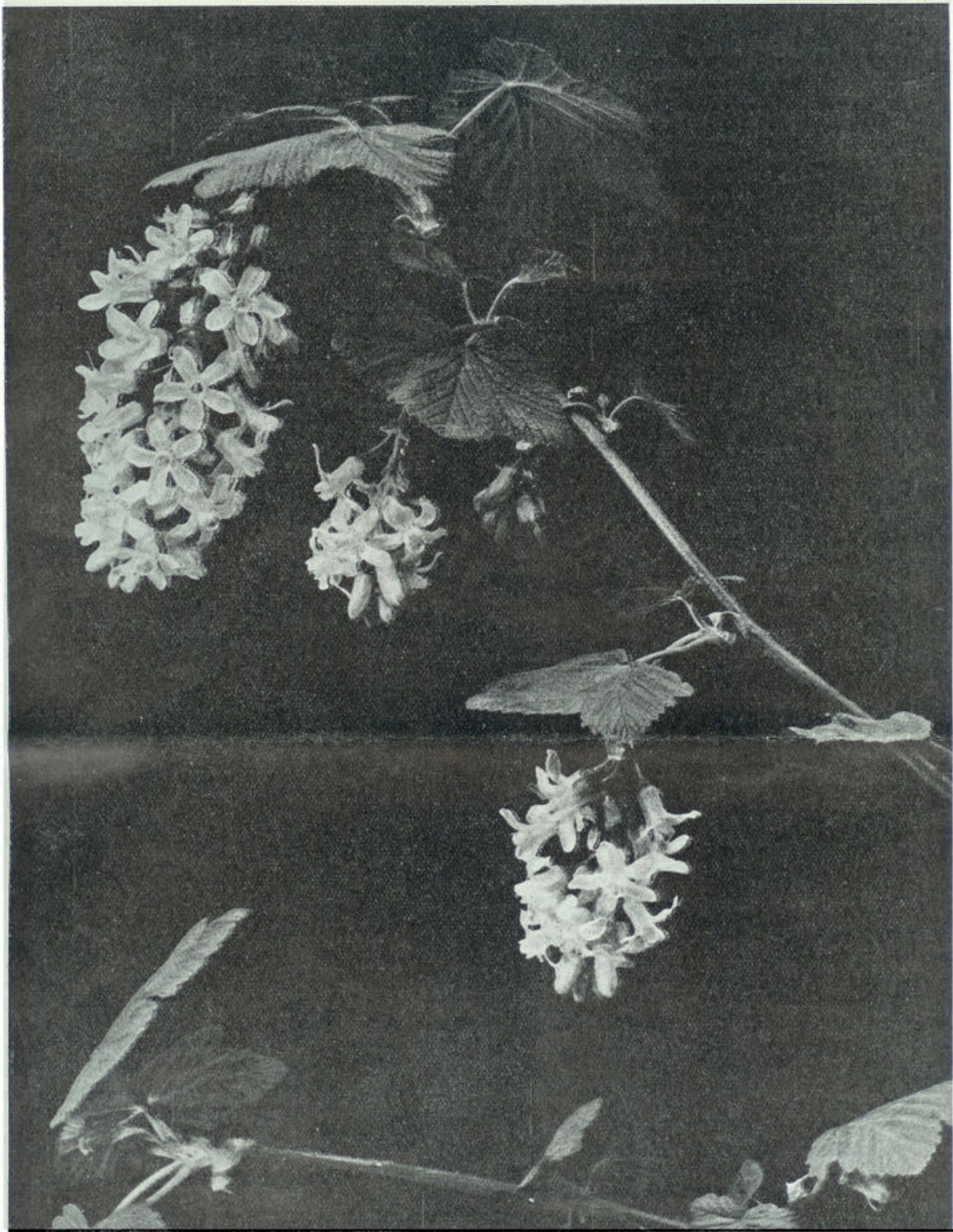
Kleine menschjes, die geruïneerd zouden worden op hun ouden dag, na een leven van ploeteren en zuinig zijn.

Hij dacht aan de contributies, die juist deze week binnen gekomen waren bij zijn bank, voor de Christelijke reclasseeringsvereniging, die er toch al zoo zwak voor stond, ... die zou ook gedupeerd worden, zou misschien zwervers, die op weg naar beterschap waren, weer de straat op moeten sturen, omdat ze geen geld meer hadden hen langer te houden.

Die menschen vonden natuurlijk geen werk, nu, in dezen tijd, zouden terugvallen in hun oude zonden.

„Daar ben ik toch niet verantwoordelijk voor!” verdedigde hij zich weer, tegen die stem in zijn binnenste, die voortging hem aan te klagen.

„Nee, dat ben je ook niet; voor de burgerlijke wet tenminste niet. Maar voor God?”

BRUILOFT IN DE NATUUR

Zou Gods naam er niet door gelasterd worden? Zouden ze niet juichen op Askalons straten, en smalen: daar had je weer zoo'n fijne!

Je moest ze in de gaten houden, die vrome lui, die bedriegen je, met hun fijne praatjes en al. Arme drommels klopten ze de spaarduitjes uit den zak.

En zelf deden ze zich ervan te goed.

'n Chique bruiloft, dure huizen cadeau geven, dat kon je doen dan!

Hij had natuurlijk gespeculeerd! Fraude gepleegd misschien wel.

Het angstzweet brak hem uit. Hij zag weer dat vrouwtje voor zich, maar nu verwijtend, verdrietig; ook hún vertrouwen zou hij verliezen.

En plotseling stond zijn besluit vast.

Het mocht niet. Hij moest ingrijpen, ten koste van zichzelf desnoods.

En weer begon hij te rekenen, zooals al zoovele slapeloze nachten.

Plotseling schrok hij op. Het was stil geworden aan tafel en allen keken hem aan.

De ceremoniemeester deed alsof hij zijn verstrooidheid niet bemerkte had, en herhaalde met een hartelijk knikje zijn vraag: Dat de bruidegom nu een woord van dank zou spreken, en of dan de vader van de bruid misschien nog wat te zeggen had, en dan eindigen wilde met dankgebed.

Hij knikte verward.

De bruidegom had een vriendelijk woord voor allen, maar richtte zich voornamelijk tot zijn schoonouders, dankte hen voor alles, ook voor hun mooie geschenk, het nieuwe huis, waarin zij beiden hun huwelijksleven hoopten in te gaan.

Als zijn schoonzoon uitgesproken was, zou hij zoo meteen het woord moeten voeren, wist hij. Maar nu, nu zijn besluit vast stond, zag hij er niet meer tegenop. Vielen al die zorgen, die hem tot nog toe gedrukt en zijn gedachten beziggehouden hadden, van hem af.

Hij wist wat hij zeggen moest.

Hij begon zonder aarzeling: „Ik wil graag als laatste nog iets zeggen, maar 't zal anders zijn dan u wellicht verwacht. 't Zal een biecht zijn, een bekentenis die ik voor u allen moet uitspreken, vooral na den dank van mijn schoonzoon voor ons geschenk.

„Ik weet, dat het iets heel ongewoons is, wat ik nu vragen ga. Namelijk: dat geschenk weer terug te geven, en als niet gedaan te beschouwen.”

En onder klimmende spanning en verwondering van zijn hoorders, vertelde hij openhartig den heelen toestand, sprak hij van het vertrouwen van al die kleine luyden, meer in hem persoonlijk, dan in de Bank gesteld.

Dat mócht niet beschaamd worden.

Ook niet om den wille van 's Heeren naam en kerk. Ook hij had schuld, zij 't dan ook niet volgens de wet.

God had hem persoonlijk rijk gezegend, zijn vermogen was gegroeid. Dat mócht hij in deze omstandigheden niet onaangetast laten, om tegen de gedupeerde menschen straks gevoelloos te zeggen: „Gaat heen en wordt warm!”

Als hij zijn kapitaal vrijmaakte, en zijn kinderen ook hun verplichting voelden, en 't geschenk teruggaven, konden althans de kleine bedragen geheel uitbetaald worden, en de rest procentsgewijze. Als er dan surséance van betaling aangevraagd werd en verkregen, zou onder 's Heeren zegen met verstandig, nauwgezet beheer en hard werken alles terecht kunnen komen nog.

„Dat was het wat ik u zeggen wilde, en móest, al

vrees ik, dat het een donkere schaduw zal werpen over uw vreugde.

„Laat ons nu danken.”

En hij kón danken, omdat hij voelde, gedaan te hebben wat God van hem eischte.

Er lag een beklemming over de gasten, die spoedig uiteengingen. Maar hun eenvoudige woordeloze handdruk, die welsprekend was, was hem telkens weer een steun en troost. En toen vóór het afscheid zijn dochter bij hem kwam, en als vroeger nog eenmaal vertrouwelijk bij hem kwam staan, en hem toefluisterde: „Niet bedroefd zijn, vadertje, en niet bezorgd over ons. 't Is heusch niets erg. Wij reddden 't best. En we zijn allebei trotsch op u. U mocht niet anders. Ik zou 't vreeselijk gevonden hebben, later te moeten hooren, dat wij ons mooie huis gekregen hebben, ten koste van al die arme menschen. Lief, moedig vadertje, . . .” toen kwam voor 't eerst een blij glimlach over zijn gelaat, en dankbaarheid in zijn hart.

En wist hij: de feestvreugde is niet verstoord, maar verdiept.

VOOR DE ZIEKEN

door Ds L. J. VAN LEEUWEN en Ds A. C. DIEDERIKS

„O die zorgen! 'k Probeer altijd weer ze van mij af te zetten, maar 't gaat zoo moeilijk, ze keeren immer weer terug.”

Hoe dikwijls hoorde ik deze verzuchting niet.

En verwonderen doet ze me niet. Hoe kan het anders. Als we ze van ons afzetten, waar blijven ze dan? Ze moeten toch ergens blijven?

Ja, ze blijven vlak naast ons ziekbed en ze loeren op de gelegenheid om ons weer te bespringen.

Met „van ons afzetten” zal 't niet gaan. Alleen met overgeven in sterkere handen. In de handen van Hem, die ze dragen kan en wegnemen.

Maar dan moet het een eerlijk overgeven zijn, waarbij we zelf loslaten, niet zelf nog een stukje willen blijven dragen, dus dat is een overgeven in geloof.

En kennen we Hem, die het gezegd heeft: „Werpt al uw bekommernis op Mij?”

L. J. v. L.

KLEINE HAMERS

Een vereeniging van Christendom en filosofie moet ondenkbaar genoemd worden. Wel kan de laatste een zekere onvolmaaktheid der menschelijke kennis toegeven, maar den grond daarvan vindt zij slechts in een eindige beperktheid, en nooit in een absolute zondigheid van den mensch. Ook zij spreekt van verlossing, maar, omdat zij enkel van den mensch weet, verstaat zij daaronder niets dan zelfverlossing. Het denken blijft steeds een denken in relatieve tegenstellingen, zonder ooit tot de absolute tegenstelling, die van goed en kwaad, te komen. Hieruit volgt echter geenszins, dat deze absolute tegenstelling niet bestaat. Er is meer tusschen hemel en aarde dan waarvan onze filosofie droomt, en dat niet door de filosofie, maar wel door het leven kan ontdekt worden. Zeker, het leven moet van achteren worden verstaan, maar voorwaarts worden geleefd. En wanneer iemand nu alleen de achterwaartsche, en niet de voorwaartsche beweging kent, is het duidelijk, dat hij buiten het leven staat. Wat de filosofen van de werkelijkheid zeggen, is dikwijls even bedriegelijk als het bordje bij den uitdrager: „Hier mangelt men.” Probeer het maar eens uw wasch bij dien uitdrager gemangeld te krijgen; gij zult met de kous op den kop thuis komen: het bordje hing er alleen maar, om verkocht te worden.

Prof. Jonker, Kierkegaard.